

LREL20 Náboženství a kultura východní Asie II.

Realizace: akademický rok 2016/2017, LS

Garant: PhDr. Ľubica Obuchová

Rozsah: 2/- Zk

Kredity: 4

Anotace

Kurz navazuje na LREL19 Náboženství a kultura východní Asie I. Kromě toho, že přibližuje původní myšlenkové směry východoasijské oblasti (taoismus, moderní synkretické směry a hnutí) soustřeďuje se především na převzaté náboženské představy a jejich „domestikaci“ (indický buddhismus a islám).

Studenti si prohloubí znalosti získané v předchozím semestru a naučí se orientovat v příslušné odborné literatuře. Během přípravy ke zkoušce se pokusí získané vědomosti prakticky aplikovat například při rozboru relevantního literárního textu (shlédnutého filmu, informace ze sdělovacích prostředků apod.), kdy by měli být schopni vysvětlit děj (konání hrdiny) z hlediska východoasijských myšlenkových či kulturních tradic.

Vstupní požadavky

Předchozí úspěšné absolvování kurzu LREL19 Náboženství a kultura východní Asie I., tj. s uděleným zápočtem po splnění kolokvia.

Požadavky ke zkoušce

Po absolvování tohoto kurzu se skládá souborná zkouška z učiva probraného v kurzech LREL19 Náboženství a kultura východní Asie I. a LREL20 Náboženství a kultura východní Asie II.

Vzhledem k velkému tematického záběru kurzu je nutná průběžná příprava ke zkoušce a aktivní účast na přednáškách. Na konci semestru je ústní zkouška, která má dvě části:

1. Odborná otázka z probraných tematických okruhů z obou semestrů kurzu, tj. LREL19 a LREL20
2. Na základě vlastní četby (předložit soupis přečtené odborné literatury, nejméně tři knižní tituly) student prokáže hlubší znalost některého z východoasijských myšlenkových směrů.

Sylabus

1. Taoismus

- Lao-c' a Tao-te-t'ing
- Čuang-c' a jeho paraboly
- rozpad na mysticko-náboženskou a filozofickou linii
- taoistické vědění a experimentování
- hlavní taoistická božstva

2. Buddhismus

- vznik buddhismu v Indii, přenos do Číny
- základní prvky (utrpení, karma, převtělování a koloběh životů, možnost vymanění se)
- rozvětvení na théravádu, mahájánu a vadžrajánu, jejich zastoupení v Číně a ve východní Asii
- cíl buddhistova snažení (nirvána - ráj)

3. Vývoj buddhismu ve východní Asii

- naturalizace buddhismu v Číně, Koreji, Japonsku
- hlavní čínská buddhistická božstva (Kuan-jin, Maitréja)
- hlavní rozdíly jednotlivých směrů (důraz na mnišství, vznik „pomocníků“ bódhisattvů a arhatů, převtělení)
- čchan (zen) – princip náhlého osvícení (satori)

4. Islám v Číně

- historický vývoj
- vztah konfucianství a islámu v dějinách

5. Kybersekty reformní éry (80. léta 20. století)

- čchi-kung a tělesná cvičení
- Čung-kung a Fa-lun-kung (Li Chung-č')
- náboženská politika v zemích východní Asie

Literatura (viz též seznam k LREL19 Náboženství a kultura východní Asie I.)

Překlady nábožensko-filozofických děl

Buddhistická svatá písma. Šestnáct arhatů. Přel. J. Kolmaš. Práh, Praha 1995.

Fa Sien: *Zápisky o buddhistických zemích.* Přel. J. Kolmaš. Odeon, Praha 1972; Aurora, Praha 1995.

Chuej-neng: *Tribunová sůtra šestého patriarchy.* Přel. O. Král. Odeon, Praha 1988, 1990; Vyšehrad, Praha 1999.

Kniha Laozi. Překlad s filologickým komentářem. Přel. D. Sehnal. Praha: FF UK, 2013.

Kniha mlčení. Texty staré Číny. Přel. O. Král. Mladá fronta, Praha 1994.

Lao-c': *O Tao a Ctnosti.* Přel. B. Křesová. Odeon, Praha 1971.

Čuang-c': *Vnitřní kapitoly.* Přel. O. Král. Odeon, Praha 1992.

Süan-cang. *Zápisky o západních krajinách za Velkých Tchangů.* Přel. J. Kolmaš. Academia, Praha 2002.

Tao, texty staré Číny. Přel. O. Král. Čs. spisovatel, Praha 1971.

Wumen Huikai: *Brána bez dveří. Wumenguan.* Přel. O. Král. Maxima, Praha – Lásenice 2007.

Studijní literatura

Cipön Wangčhug Dedän Žagabpa: *Dějiny Tibetu [Dějiny států].* Přel. J. Kolmaš. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2000.

Doležalová, Anna a kol.: *Čínska kultura a maoizmus.* Veda, Bratislava 1982.

Fišer, Zbyněk: *Buddha.* Orbis, Praha 1968.

Hartzová, Paula R.: *Taoismus.* Přel. S. Vomáčková. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1996.

Hrdličková, Věna - Hrdlička, Zdeněk: *Čína císaře Šen-cunga.* Mladá fronta, Praha 1992.

Jan Chin-šun: *Staročínský filozof Lao-c' a jeho učení.* Praha, SNPL 1954.

Kolmaš, Josef: *Pojednání o věcech tibetských.* Vyšehrad, Praha 2013.

Lehnert, Tomek: *Darebáci v rouchu. Interní kronika současných čínsko-tibetských intrik v linii Karma Kagjü buddhismu Diamantové cesty.* Přel. V. Pleva. Společnost Diamantové cesty, Brno 2000.

Lesný, Vincenc: *Buddha a buddhismus pálijského kánonu.* Kladno, Jar. Šnajdr 1921.

Lopez, Donald S., jr.: *Příběh buddhismu. Průvodce dějinami buddhismu a jeho učení.* Přel. L. Borecká. Barrister a Principal, Brno 2003.

Palát, Augustín – Průšek, Jaroslav: *Středověká Čína.* DharmaGaia, Praha 2001.

Pronnikov, v. A. – Ladanov, I. D.: *Japonci jak je neznáme.* Přel. D. Krtičková. Lidové nakladatelství, Praha 1989.

Tändzin Gjamccho: *Svoboda v exilu. Autobiografie 14. dalajlamy.* Přel. J. Kolmaš. Praha, Práh 1992.

Tändzin Gjamccho, Čtrnáctý dalajlama: *Úvod do buddhismu.* Přel. E. Zahradníčková. Radost, Praha 1990.

Tarhang Tulku: *Starověký Tibet.* Praha, Vyšehrad 2006.

Vasiljev, Ivo: *Za dědictvím starých Vietů.* [Imigrace, adaptace, majorita] Praha, Etnologický ústav AV ČR 1999.